

иска да се вземат строги мерки и едно безпристрастно правосъдие за въдворението на спокойствието". В. „Зорница“ отбелязва, че няма съществена разлика между рапорта на Беринг и доклада на Скайлър. Най-голямата отлика е, че английският анкетьор счита, че въстанието е дело на „чуждестранни интриги“⁷. Този извод е интересен, като се вземе предвид, че Скайлър започва своята анкета по настояване на американци в Цариград, които се опасяват, че английската комисия, ръководена от Беринг, ще се опита да прикрие турските жестокости в България.

Българската преса следи и анкетата на американския генерален консул в Цариград Юджийн Скайлър. В. „Стара планина“ отбелязва, че той е обиколил редица селища, между които и Батак. Скайлър обобщава събраните сведения в своя предварителен доклад от 10 август 1876 г., който изпраща до американския посланик в Цариград Х. Майнард. Докладът е отпечатан от в. „Дейли нюз“ и има силен отзвук. Въз основа на него в. „Зорница“ дава кратки сведения за жертвите при потушаването на въстанието в Батак⁸. За предварителния доклад на американския дипломат съобщава и в. „Стара планина“, като цитира някои сведения за избитите жители на Батак и неговото опожаряване. По-късно същият вестник отбелязва сходството между доклада на Скайлър и дописките на Макгахан: „И той се спира върху развалините на Батак и Перущица, и той разказва за ужасните сцени, които накарват човек да му настръхнат космите“⁹. От Пазарджик Макгахан изпраща през Цариград и Букурещ до в. „Дейли нюз“ кореспонденцията си „Батак, долината на смъртта и хората без сълзи“. Известно е нейното голямо отражение върху общественото мнение в Европа. В условията на строги цензурни ограничения, излизащите в Цариград български вестници, нямат възможност да отразят кореспондентската дейност на американския журналист. Тя е добре оценена от емигрантския печат. В. „Стара планина“ пише: „В своите дописки, в които с английска точност, той представя положението на работите в нашенско, господин Макгахан направи за нас много повече, нежели всичките издадени досега турски реформи, диктувани от човеколюбивото английско правителство“¹⁰. Вестникът нарича брошурата с дописките на Макгахан от България „тази най-много интересна за нас в днешно време книга“ и започва последователно да отпечатва в свои броеве превода на кореспонденциите на американския журналист. Това е най-пълната публикация на разследванията на Макгахан на български език до Освобождението. След няколко броя тя е прекъсната, но по-голямата част от дописката за Батак, включително описанието на посещението на анкетьорите в църквата, е поместена. С нейното отпечатване „Стара планина“ дава на българския читател най-подробното описание на кланетата в Батак. Същият вестник информира и за отклика в Англия